

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 329/2019-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť Ladislava Suchého – KOVOFINIŠ, Nová 16, Hrabušice, IČO 10766898, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Taragel a Počubayová, s. r. o., Starosaská 11, Spišská Nová Ves, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Natália Počubayová, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 7 C 215/2016 z 15. júla 2019 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť Ladislava Suchého – KOVOFINIŠ o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. septembra 2019 doručená v elektronickej podobe ústavná sťažnosť Ladislava Suchého – KOVOFINIŠ, Nová 16, Hrabušice, IČO 10766898 (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 C 215/2016 z 15. júla 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol žalovanou stranou v spore o zaplatenie sumy 19 089,14 € s príslušenstvom (pôvodná žaloba bola na sumu 11 269,13 €, pozn.) a náhrady trov konania z titulu bezdôvodného obohatenia. Sťažovateľ neuznal stanovenú výšku žalovanej sumy, k čomu predložil súkromný znalecký posudok, navrhol dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, vzniesol námietku premlčania a kompenzačnú námietku v novej sume 2 430,79 €. Pred druhým pojednávaním žalobca písomným podaním zobral žalobu v celom rozsahu späť (bez uvedenia dôvodu), žiadal, aby súd konanie zastavil a o trovách konania rozhodol tak, že strany sporu nebudú mať nárok na ich náhradu, resp. aby im náhradu trov konania súd nepriznal. Sťažovateľ súhlasil so späťvzatím návrhu a zastavením konania, nesúhlasil však s návrhom o trovách konania.

Okresný súd uznesením z 26. septembra 2018 konanie zastavil a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil tým, že zastavenie konania procesne zaviniť žalobca a v konaní nebolo preukázané, či žaloba bola podaná dôvodne. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 4. apríla 2019. Následne na základe výzvy okresného súdu sťažovateľ podaním zo 17. apríla 2019 vyčísľil trovy konania v celkovej výške 5 816,18 €.

Okresný súd uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom sp. zn. 7 C 215/2016 z 29. mája 2019 (ďalej len „uznesenie okresného súdu vydané súdnym úradníkom“) priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 3 379,08 €. Okresný súd „okrem iného nepriznal žalovanému náhradu trov dôkazov za vypracované súkromné znalecké posudky spolu vo výške 900 €, s odôvodnením, že súd na predloženie takého dôkazu sťažovateľa nevyzval, bola to jeho iniciatíva ako žalovaného a v danom prípade nebolo vo veci rozhodnuté v merite, nebolo zistené kto spor zapríčinil a preukázané, kto by mal mať vo veci úspech.“.

Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu vydanému súdnym úradníkom v zákonnej lehote sťažnosť, v ktorej namietal nesprávnosť nepriznania náhrady trov dôkazov za vypracované súkromné znalecké posudky. Okresný súd napadnutým uznesením sp. zn. 7 C 215/2016 z 15. júla 2019 sťažnosť sťažovateľa zamietol ako nedôvodnú.

3. S uvedeným záverom okresného súdu sťažovateľ nesúhlasí a namieta porušenie označených práv z dôvodu, že mu nebola priznaná náhrada trov konania „za vypracované súkromné znalecké posudky predložené v súdnom konaní, čo súd odôvodnil tak, že sťažovateľa ako žalovaného na predloženie takéhoto dôkazu nevyzval, v danom prípade nebolo vo veci rozhodnuté v merite, nebolo taktiež zistené kto spor zapríčinil a nebolo preukázané, kto by mal mať vo veci úspech.“

Nep priznanie náhrady za súkromný znalecký posudok s odôvodnením a argumentáciou všeobecného súdu považuje sťažovateľ za exces z požiadaviek kladených na spravodlivý súdny proces a extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, ktoré sú spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny práv sťažovateľa.

Pri svojom rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania za súkromný znalecký posudok súd nevzal do úvahy fakt, že sťažovateľ ako žalovaný v danom spore využil súkromné znalecké posudky ako prostriedok svojej obrany. Súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania nesprávne aplikoval a interpretoval príslušné ustanovenia zákona upravujúcich náhradu trov konania. Sťažovateľ má za to, že ním predložené súkromné znalecké posudky splňajú znaky súkromného znaleckého posudku uvedené v zákone, a má za to, že Uznesenie 2 má znaky svojvôle uplatnenej súdom.

Finančné prostriedky vynaložené sťažovateľom na predložené súkromné znalecké posudky napĺňajú zákonné znaky trov konania, a teda ide o preukázané, odôvodnené a účelné vynaložené výdavky, ktoré sťažovateľovi vznikli v súvislosti s bránením jeho práv pred súdom.

... Obidva znalecké posudky, vrátane doplnenia znaleckého posudku predložené sťažovateľom v konaní, boli vypracované na stanovenie hodnoty bezdôvodného obohatenia, ktorého výšku sťažovateľ nemal akým iným spôsobom preukázať. Znalecké posudky boli buď prostriedkom na preukázanie výšky bezdôvodného obohatenia, ktorého sa týkala kompenzačná námietka sťažovateľa, alebo smerovali k vyvráteniu správnosti stanovenia výšky bezdôvodného obohatenia požadovaného žalobcom. Nakoľko žalobca výšku svojho nároku odôvodňoval závermi znaleckého posudku, ktorý predložil, nemal žalovaný inú možnosť ako si dať tiež vypracovať iný znalecký posudok. Obyčajné tvrdenia sťažovateľa by výšku nároku tvrdeného žalobcom, ktorú preukazoval znaleckým posudkom, nevyvrátili.

... Argumentácia súdu, že neprizná náhradu trov konania za dôkazy predložené bez vyzvania nemá oporu v zákone, keďže Civilný sporový poriadok predpokladá predloženie dôkazov bez vyzvania súdom.“

Podľa sťažovateľa je napadnuté uznesenie okresného súdu nedostatočne odôvodnené, absolútne nepreskúmateľné a arbitrárne, čím sú porušené ním označené práva.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné práva Ladislava Suchého – KOVOFINIŠ... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 7C/215/2016 zo dňa 15.07.2019, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, porušené boli.

Uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 7C/215/2016 zo dňa 15.07.2019 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Okresný súd Spišská Nová Ves je povinný uhradiť Ladislavovi Suchému - KOVOFINIŠ, trovy konania v sume 415,51 € (slovom štyristopätnásť eur a päťdesiatjeden centov) na účet jeho právneho zástupcu Advokátskej kancelárie Taragel a Počubayová, s.r.o.“

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že okresný súd napadnutým uznesením o sume náhrady trov konania nepriznal sťažovateľovi aj náhradu trov konania za vypracované súkromné znalecké posudky predložené v súdnom konaní.

12. Vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (II. ÚS 71/97, II. ÚS 27/07, III. ÚS 470/2010, IV. ÚS 438/2010).

13. Prostredníctvom čl. 46 ods. 1 ústavy sa môže každý domáhať ochrany svojich práv na súde. Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže

mat' základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 339/2013).

14. Ústavný súd vo svojej judikatúre už viackrát zdôraznil, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Ústavný súd je oprávnený preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010).

15. Ústavný súd považuje rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu a zásadnú výsadu všeobecného súdu. Ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v IV. ÚS 248/08, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, z novšej judikatúry II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016).

16. Ďalej ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ak zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) vylučuje uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu o trovách konania (§ 419, § 420 a § 421 CSP), bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho rozporu s princípmi spravodlivého súdneho konania (I. ÚS 56/2017, I. ÚS 188/2018, II. ÚS 236/2019).

17. Vzhľadom na vznesené námietky sťažovateľa bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či v prerokovávanej veci ide o takýto prípad.

18. Pri posudzovaní otázky, či mohlo byť napadnutým uznesením okresného súdu porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny alebo právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda otázky, či označené rozhodnutie nie je zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, je potrebné zohľadniť nielen odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu, ale aj uznesenie okresného súdu vydané súdnym úradníkom, s ktorým sa sudca okresného súdu v celom rozsahu stotožnil.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho (sťažnostného) súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

19. V relevantnej časti odôvodnenia uznesenia okresného súdu vydaného súdnym úradníkom je uvedené:

„Súd priznal advokátovi náhradu trov právneho zastúpenia v zmysle § 13a vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v účinnom znení za nasledovné úkony a v nasledovnej výške...

Vzhľadom na vyššie uvedené, nevyhnutné trovy právneho zastúpenia žalovaného predstavujú sumu 3 379,08 €.

Súd sa nestotožnil s postupom výpočtu tarifnej odmeny z hodnoty sporu 19 089,14 € za úkony právnej služby pred dňom 22.1.2018, t. j. pred nadobudnutím právoplatnosti uznesenia, ktorým súd pripustil zmenu žaloby. Za úkony právnej služby pred nadobudnutím právoplatnosti uznesenia, ktorým súd pripustil zmenu žaloby, súd určil tarifnú hodnotu vo výške 11 269,13 € (tarifná hodnota pri začatí poskytovania právnej služby).

Súd nepriznal advokátovi odmenu za úkon - návrh na vykonanie dokazovania zo dňa 27.4.2017, nakoľko ide len o písomné doplnenie návrhov na vykonanie dokazovania k vyjadreniu žalovaného k zmene žaloby zo dňa 17.2.2017, za čo bola priznaná plná odmena. Súd pri úkonoch právnej služby zo dňa 18.5.2018 - predloženie doplnenia znaleckého posudku a zo dňa 24.9.2018 - predloženie znaleckého posudku postupoval podľa § 13a ods. 5 cit. vyhlášky, nakoľko má za to, že právnenému zástupcovi prislúcha odmena za tieto úkony v 1/2 -ici, nakoľko nešlo o náročnosť takého charakteru, za ktorý by mal súd priznať odmenu v plnej výške, navyše súd na predloženie takého dôkazu žalovaného nevyzval. Súd nepriznal žalovanému náhradu trov dôkazov za vypracované znalecké posudky spolu vo výške 900 €, nakoľko súd na predloženie takého dôkazu nevyzval, bola to iniciatíva žalovaného. V danom prípade nebolo vo veci rozhodnuté v merite, nebolo zistené kto spor zapríčinil a preukázané, kto by mal mať vo veci úspech. “

20. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo sporovej strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných sporovými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 112/2018). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (m. m. II. ÚS 44/03, III. ÚS 36/08, II. ÚS 754/2015).

21. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvostupňové konanie, a nezistil, že by závery okresného súdu vzhľadom na jeho právomoci (kompetencie) v sťažnostnom konaní boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia ústavný súd zistil, že okresný súd sa sťažnostnými námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Sudca okresného súdu sa stotožnil s rozhodnutím súdneho úradníka o výške náhrady trov konania, z ktorého vplynulo, že vzhľadom na skutočnosť, že vo veci sporu žalobcu a sťažovateľa nebolo meritórne rozhodnuté, a teda preukázané, či žaloba bola podaná dôvodne, okresný súd nepriznal sťažovateľovi náhradu trov dôkazov za súkromný znalecký posudok, ktorý z dôvodu zastavenia konania v uvedenom spore nebol súdom ako dôkaz vykonaný.

22. Z tohto pohľadu považuje ústavný súd právny záver okresného súdu za ústavne plne udržateľný. V rámci rozhodovania o výške náhrady trov konania sťažovateľovi okresný súd ústavne udržateľným spôsobom interpretoval príslušné zákonné ustanovenia, do interpretácie ktorých ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať a nahradzovať prijaté právne závery okresného súdu. Inak povedané, interpretácia príslušných procesných ustanovení týkajúcich sa rozhodovania o výške náhrady trov konania zo strany okresného súdu nevykazuje žiaden extrém, a preto nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľa.

23. Berúc do úvahy tieto okolnosti veci, ústavný súd rozhodol tak, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

24. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (zrušenie napadnutého uznesenia, priznanie trov

konania), keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu